

Besvarelse (5/5 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg har ikke været bekendt med det pågældende brev, før der herved er gjort opmærksom på brevet, der er en intern forsendelse i økonomiministeriet. Jeg ser imidlertid ikke brevet væsentlighed for bedømmelsen af den flytning, der i sommeren 1978 skete af Jussi Merklin.

Rigsstatistikerens syn på Jussi Merklin var således finansministeriet velbekendt inden Jussi Merklins flytning, idet rigsstatistikerens i sit brev af 2. juni 1978 til administrationsdepartementets departementschef fyldigt har redegjort herfor. Den tidligere finansminister har i øvrigt i sit svar af 4. september 1978 på spørgsmål nr. 1176, stillet af Bernhard Baunsgaard, bl. a. udtrykt sin bedømmelse af, hvorledes formen og indholdet af Jussi Merklins offentlige indlæg er indgået i den samlede bedømmelse af hans fremtidige samarbejdsmuligheder.

På denne baggrund ser jeg ikke, at det her fremdragne brev tilføjer sagen noget nyt.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om forholdsregler vedrørende økonomisk og andet samkvem med Iran.

(Lovforslag nr. L 198. Fremsat 30/4 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lasse Budtz (S):

Det er naturligvis med beklagelse, at udenrigsministeren med socialdemokratiets udelte støtte har følt sig tvunget til at fremsætte dette lovforslag om den mulige indførelse af økonomiske og handelsmæssige sanktioner mod Iran. Men baggrunden for forslaget er så alvorlig, at der før os til sidst faktisk ikke var noget valg. Gidseltagning er en så grov overtrædelse af alle internationale konventioner og love, at vi finder det rigtigt, at også Danmark er med til at gennemføre sanktioner, hvis gidslerne ikke hurtigt bliver løsladt. De metoder, som den styrtede shah benyttede sig af i dette regimes magtperiode, er ikke nogen anvendelig undskyldning for den

langvarige gidseltagning, og det forekommer socialdemokratiet, at vi i denne vanskelige tid viser loyalitet mod USA, en solidaritet, som vi jo forventer at USA viser og yder os, hvis det var os, der blev ramt af en kriseagtig situation.

Socialdemokratiet mener ikke, at vi, om jeg så må sige, skal stille os op i køen med kritik af USA på grund af den mislykkede redningsaktion. Udenrigsministeren har ved en tidligere lejlighed sagt noget, der var omtrent enslydende med dette, og jeg kan tilslutte mig det. USA har i virkeligheden i en meget lang periode vist en endda forbløffende tilbageholdenhed. Man kunne måske ønske, at denne tilbageholdenhed nu fortsætter, så vi undgår militær indgriben, men man kan ikke forvente, at USA ikke ønsker og beder om loyalitet fra sine venners og sine allieredes side.

Vi fremsætter altså kun ugerne forslaget, og vi ønsker at fastslå, at sanktionerne, hvis det bliver nødvendigt at iværksætte dem, ikke er rettet mod det iranske folk, som vi nu som før helst vil have det bedste forhold til. Sanktionerne er rettet mod de personer, der har ladet den fortsatte anarkistiske gidseltagning udvikle sig, og der kan og bør ikke være tvivl om, at der påhviler Irans revolutionsråd og præsident og udenrigsminister et meget alvorligt ansvar.

Det har som bekendt heller ikke manglet på protester. De er blevet ført frem i FN, selv om Sovjet har blokeret en sikkerhedsrådsresolution, der skulle forpligte det internationale samfund til at gennemføre sanktioner. EF-udenrigsministrene er nået frem til enighed og har fastsat den 7. maj 1980 som skæringsdag. Er gidslerne ikke løsladt og bragt ud af Iran denne dag, træffer man forberedelser til sanktionernes gennemførelse.

Danmark har selv flere gange protesteret officielt, både i EF-sammenhæng og sammen med de øvrige nordiske lande. Den internationale Domstol har i en foreløbig kendelse fordømt gidseltagningen. Det skal nok også huskes, at USA og EF ikke vil komme til at stå alene eller handle alene, hvis sanktionerne sættes i gang, og man må jo desværre frygte, at det bliver nødvendigt. Norge og Japan vil også deltage, og lande som Canada, Australien og New Zealand vil følge trop.